

pääw pääwalt fosutada, siis vast wöib foolist voodetut tulu tulla. — Möistmata lugemine ei wöi fedagi tar- gema rahwa fannule aidata, ega meid eluteel sammu saugemale wiia, kui meie ööpimeduses üleskašwanud eelfäijad olid seisnud. Aga kes lapsepölwes ojavalt mõtlema öpinud, se wöib hiljemine elus mitmest fo hast oma öpetusele lisa leida ja föif tööd paremine forrale toimetada, kui üks pimedas fotis kašwanud loom. — Sagedast on juba foliasjade puudustest rääkimisel neile, kes parandamist soovivad, teiselt poolt vasta hüütud: „Teie tahate meie pöllumeestest tuuderitud mehi teha!“ Niisugust pöödrast mõttet ei ole ial meil pähä tulnud, ega wöiks kaa sündida, kui meie sūla ja fibekonna foolid föige täielikumalt oma seadust jõuakswad täita, nii wähä kui pöllumehele tuuderitut mehe tarlust waja lähäks. Meie ei taha foolidest midagi suuremat, kui et iga pöllumees nende läbi, olgu tema fo ha omanik, rentnik, sulane ehk päline, nii palju waimu äratamist leiaks, et tema kui mööslik loom omad asjad oskab toimetada. Waabriku wormis walatud öpetused, mis massinaga pähä aetas, ei wöi seda kasu kellegile tuua, sellepärast meie niisuguse öpetuse wiisi vasta föigest wäest soddime. — Et föif rahwa öpetus kristliku pöhhja peal peab seisma, ei lähä wist fedagi salgama ega laitsma, kui riistiust mitte suutunnistuseks ei jäää, waid nönda elawaks lähab, et ta igas fohas tegudes välja paistab.

Meie ei tohi siin veel koolidest lahkuda, waid veame paar sõna walearwamise kohta rääkima, kui ei peaks talurahval fogunist wöimalik olema, laste farjaškäimiseta läbi saada. Rogukondades elab igal pool wanu

ja fiduri tervisega inimesi, kes pöllutööd enam ei jappa teha, aga farjatse ammetid wöiksid pidada, ja endale igapääwast leitwopalukest teenida, mis palju mõnusam olets kui sandikotiga ühe usse eest teise rändada, ehk teeide ääres hommifust öbtuni wedeleda ja mõõdaminejate käest kopikaid koffusferjada, mis eamnisti kõrtiis desse lähåwad. Ehf, kas meie pääwil talurahwas pisufest farjatse palka ei jõuaks tasuda? — Sab, fos-tawad mõningad, palgamaaks mine ei ole siin ainuke aži, suurem finnitus tõuseb fest, et meie talurahwas föif fulades ei ela, seal leitakse palju üksikuid peresi, kellel maks rängaks lähäks, kui iga pere enesele ise farjatse peaks palkama. Seda wöiks wäga arwast tarwib olla. Suurem osa üksikud pered seisavad ligistiku loos, nönda et mitme pere kari wöib ühendatud ja ühe farjatse hooleks antud saada. Mooremaid lapsi, kes veel foolis ei läi, leitakse igas peres, need wöiksid hommikul ühte määratut paika lojuksed farjatse ette saata, ja farja tulemise aeval jäalle foju ajada. Kui lojuste farjas käimise oeg waremalt nädal enne Sü-ripääwa alustaks ja hiljeminne kejks Oktobri suuni wältaks, se teeks fuus fuud, aga et fool nimetatud aeval kolm fuud puhkab, esimesest Jaanikuu pääwast funni esimese Mihkli fuu pääwani, kus lapsed priib on, siis ei tuleks farjatse palka enam maksta kui kolme fuu eest, mis wistist fedagi lapse wanemaid ei foormaks. Urwame selle vasta tulu, mis kolme fuune pooli öpetuse pikendus meie lastele teeb, siis wöib iga mõtleja äramõista, et meie farjatse palgaga ja pisufese maksga foolmeistrile lastele jäädawat